

לאכול בני אדם, גם נפתלי שנמשל לאילה שלוחה והיא איננה חיה רעה על כן אמר זה יהודה ומה שאמר חשדתיך אעפ"י כשאמר טרף יוסף לא ידע מזה הדבר מה שאמר עתה. אמר כי אפשר כי על דרך קצת נבואה נודע לי שאמרתי דבר זה ואחר מכן חשבתי שהיה זה כשבירך ולא היה כן כי אחרי כן ידעתי שהיה רמז ומה שפרש"י סלקת עצמך ואמרת מה בצע אפשר שידע כל הענין אחר שבא למצרים. (פ"א 837: יר' 4)

יב) מטרף בני עלית, ממה שחשדתיך מיוסף דכתיב ביה טרף טורף יוסף סלקת עצמך ואמרת מה בצע. והר"י הקשה א"כ משמע דטיבותא הוא, ובפרק קמא דסנהדרין¹ אמר² "ובוצע בך ניאץ ה'", כל המברך את יהודא ואומר מה בצע אינו אלא מנאץ. ותירץ ר' יהודה בר' נתן וצ"ל דוודאי במה שהצילו מן המות יש לשבחו אבל במה שאמר מה בצע שנטה אחר הבצע דמשמע הא אם היה בצע היה טוב לעשות, בזה אמרו כל המברך. ולפי' רש"י מטרף דבוק לבני וה"ק מטרף בני יוסף עלית, מי' אונקלוס תירגם על מעשה תמר ולפי' צ"ל מטרף עומד ומילתא באפי נפשיה הוא, וכן מוכיח הנגינה שמנוגן בטיפחא, אלמא עומד הוא ובני קאי על עלית. (המ' 40: ל"י: מ"י: 62: ששן 1066: פ"א 541).

(1) ו, ב ועיי"ש תוד"ה אלא. (2) תהלים י, ג.

יג) מטרף בני עלית, פרש"י סלקת עצמך ואמרת מה בצע וכן מחמר שהודית ואמרת צדקה ממני וכו', וקשיא דאמרינן פ"ק (דסוטה) [דסנהדרין]¹ ר' מאיר אומר לא נאמר בוצע אלא כנגד יהודה שנא' ויאמר יהודה אל אחיו ומה בצע וכל המברך את יהודה הרי זה מנאץ ועל זה נאמר² "ובוצע בך נאץ ה'" עכפ"ח שפי' על תמר וכן מוכיח התרגום יהודה את אודיתא ולא כהיתתא וגו' ארי מדין קטלא ברי נפשך סליקתא כלומר מדין הריגת תמר ושני בניה, ושוב מצאתי כן בשם ר' יצחק. והר"ר אליקים מקיים פרש"י ואומר שלפרש"י שפי' שזה יוסף ניחא שפי' וז"ל שהיה לו לומר ונחזירנו אל אבינו אחרי שהיו דבריו נשמעים לאחיו הלכך מה שמפרש התם כל המברך את

ד) גור אריה יהודה, ר"ת בגימ' דוד. (ר"ש: מ"ג 1831: בוד' 178: קמ' 396).

ה) גור אריה יהודה, [בגימ' תנ"ה]. תנ"ה שנים נחקיים מלכות דוד כמנין גור אריה יהודה. (פ"א 541).

ו) גור אריה, בגימ' משיח בן דוד ע"ה, שהוא אריה וגבור בתורה שהיא חמשה חומשי תורה. (ר"י: מ"ג 1831).

ז) גור אריה יהודה, גימ' דוד ושלמה בנו. (קמ' 396: פער"ר: רי"ס: בוד' 178).

ח) מטרף בני עלית, מכל עושה טרף עלית, שאין טורף ושולל על אויבך כמותך, ויש מפרשים "מטרף בני עלית" מעצמך ומרצונך, שאין אדם יכול להעלות אותך מעל טרף שלך עד שתדצה כמו שנאמר¹ "כאשר יהגה האריה והכפיר על טרפו אשר יקרא עליו מלוא רועים מקולם לא יחת ומהמונם לא יענה", עד שירצה ויעלה מעצמו, משם ר' יוסף קרא שמעתי. (ריב"ש: רי"ק).
ו) ישעיה לא ד.

ט) גור אריה יהודה מטרף, ר"ת גאים כלומר ד' גאים ברא הקב"ה בעולמו, אריה א' מהם והקב"ה מלך עליהם. ולכן נקרא מלך מלכי המלכים, כי הוא מלך על אדם שהוא משכיל ומבין להשולח עליו, כמ"ש רז"ל² שרצו כל בריות בראשית להמליך עליהם אדם, ואמר להם לא כן אלא אני ואתם בואו ונמליך הקב"ה עלינו שנאמר³ "ה' מלך וכו'". (ר"א: רא"פ).

(1) חגיגה יג, ב. (2) פדר"א יא. (3) תהלים צג, א.
י) מטרף בני עלית, מגוב אריות הטורפים זה היה דניאל. כרע רבץ כארי רבץ לבטח בגוב האריות כשאר האריות וכן היה חבקוק עמו בגוב האריות¹ וזה אריה בגימ' חבקוק, וזהו "וכלביא" כלביא גימ' נביא, חבקוק הנביא. (מ"ג 1831).

(1) וכ"כ כפי' רבינו סעדיה גאון בדניאל ו, כג.

יא) מטרף בני עלית, פרש"י שאמרתי חיה רעה אכלתהו וזה יהודה שנמשל כאריה ואעפ"י כי מצינו דן שנמשל לנחש, אין דרכו